

Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościelisku

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościelisku jest jednostką organizacyjną Gminy Kościelisko, realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej, a jego głównym zadaniem jest realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, czyli wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

W 2021 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościelisku na realizację zadań wydatkował kwotę 15 102 962,83 zł – z tego środki własne gminy stanowiły kwotę 1 429 582,43 zł., natomiast środki pochodzące z dotacji budżetu państwa stanowiły kwotę 13 673 380,40 zł.

ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2021 roku przyznano decyzją świadczenie z pomocy społecznej 152 osobom. Pracą socjalną objęto 53 rodziny w tym 118 osób.

Pomoc finansowa osobom i rodzinom przysługuje przy spełnianiu kryterium dochodowego (701 zł osoba samotnie gospodarująca i 528 zł na osobę w rodzinie) oraz wystąpieniu co najmniej jednego z wymienionych niżej powodów, które mają wpływ na sytuację rodzinną, materialną i zdrowotną (ubóstwo , bezdomność , potrzeba ochrony macierzyństwa, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, alkoholizm, trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego i zdarzenia losowe).

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej do zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej należą świadczenia pieniężne i niepieniężne m. in. zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, inne zasiłki celowe i w naturze;

Formy pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Kwota
zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, inne zasiłki celowe i w naturze	131	272	313 732,00 zł
Usługi opiekuńcze	5	8	15 428,00 zł
Odpłatność gminy za pobyt mieszkańców w domu pomocy społecznej	14	14	417 554,00 zł
Ubezpieczenie zdrowotne	22	22	11 820,00 zł

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościelisku realizuje wieloletni program „Posiłek w szkole i w domu”. W ramach realizacji Programu pomocą w formie posiłku lub zasiłku na żywność objęto 127 mieszkańców gminy Kościelisko.

Łączna kwota wydatkowana na realizację programu w tym:	95 651,00 zł
środki własne	19 130,00 zł
dotacja z budżety państwa	76 521,00 zł

--	--

W ramach realizacji Programu pomocą w formie posiłku lub zasiłku na żywność objęto 127 mieszkańców gminy Kościelisko.

Liczba uczniów objętych pomocą w formie posiłków	19
Liczba osób objętych pomocą w formie zasiłku celowego na zakup żywności lub posiłku	108

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościelisko przyznaje również świadczenie niepieniężne w formie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji, które przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji.

Decyzja w sprawie świadczenia jest wydawana po wcześniejszym przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego oraz spełnianiu kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej.

W 2021 roku 6 osób zostało objętych w/w pomocą.

ŚWIADCZENIA RODZINNE

Świadczenia rodzinne są finansowane z budżetu państwa i udzielane na okresy zasiłkowe, które trwają od 1 listopada jednego roku do 31 października roku następnego.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych wprowadza następujące rodzaje świadczeń:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy,
- jednorazową zapomogę z tyt. urodzenia się dziecka,
- świadczenie rodzicielskie

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również zadania wynikające z ustawy o zasiłku dla opiekuna.

Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota
1 019	14 458	2 782 109,69 zł

ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku Ośrodek wypłacił świadczenia z funduszu alimentacyjnego dla 19 rodzin, w których wypłacono świadczenia dla 26 osób na ogólną kwotę 98 305,21 zł.

Zgodnie z art. 27 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, dłużnik alimentacyjny zobowiązany jest do zwrotu należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wraz z ustawowymi odsetkami.

Na dzień 31.12.2021r. stan należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosi 1 109 001,24 zł. Wypłata świadczeń alimentacyjnych niesie ze sobą bardzo rozległe postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych. Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościelisku prowadzi postępowanie ogółem wobec 27 dłużników, przy czym ogólnie dłużników jest 100, jednak postępowanie prowadzi się tylko wobec dłużników, gdzie w sprawie wypłacane są obecnie świadczenia alimentacyjne.

Wyszczególnienie	Kwota świadczeń	Liczba świadczeń
Wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego	98 305,21 zł	224
Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych, w tym:	47 151,73 zł	x
- przekazane na dochody budżetu państwa (60%), w tym:	23 552,73 zł	x
- przekazane na odsetki (bp)	23 629,73 zł	x
- przekazane na dochody własne organu właściwego wierzyciela (40%) (Gminy Kościelisko)	15 681,44 zł	x

W 2021 roku Ośrodek otrzymał z budżetu państwa na realizację świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie społeczne kwotę **3 219 749,69 zł**.

Kwota świadczeń rodzinnych nienależnie pobranych, które zostały zwrócone to 17 446,31 zł.

Wydatki na obsługę świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zasiłku dla opiekuna za okres od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. wyniosły łącznie 88 539,83 zł.

ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE 500+

Program „Rodzina 500+” to znacząca pomoc finansowa ze strony państwa dla rodzin wychowujących dzieci. Rodzice otrzymają świadczenie na każde dziecko do ukończenia przez niego 18 lat niezależnie od dochodu.

Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota
1104	20 468	10 244 063,64 zł

Kwota świadczeń wychowawczych nienależnie pobranych, które zostały zwrócone to 1 500,00 zł. Wydatki na obsługę świadczeń wychowawczych za okres od 01.01.2020r. do 31.12.2020r. wyniosły łącznie 87 076,54 zł

OGÓLNOPOLSKA KARTA DUŻEJ RODZINY

Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Dzieci legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, po osiągnięciu odpowiednio 18 lub 25 roku życia otrzymują Kartę na okres ważności orzeczenia.

Ośrodek w 2021 roku przyznał karty dużej rodziny dla 34 nowych rodzin oraz 18 kart dla rodzin, które już są jej posiadaczami i wnioskowali o dodatkowe karty. Łącznie przyznano 123 karty tradycyjne (plastikowe) oraz 124 karty elektroniczne. Łączna ilość wydanych kart dużej rodziny w 2021r. to 247.

Od 1 stycznia 2020r. przyznawane są karty dużej rodziny także dla rodziców lub małżonków, którzy mieli kiedykolwiek na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek – przyznano karty dla 17 rodzin.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościelisku od października 2020r. prowadzi postępowania i wydaje zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby fizycznej, która zamierza złożyć wniosek o

dofinansowanie w ramach części drugie programu „Czyste powietrze”. W 2021r. wydano 26 zaświadczeń.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościelisku w ramach umowy zawartej z Caritas Archidiecezji Krakowskiej realizując Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym objął pomocą w formie artykułów spożywczych **82 rodziny** w tym **194 osoby** w rodzinach. . Instytucją zarządzającą jest Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej a Caritas dostarcza żywność. Ośrodek Pomocy Społecznej zajmuje się dystrybucją artykułów żywnościowych wśród osób potrzebujących, finansowo nie jest w to zaangażowany.

Artykuły spożywcze otrzymują mieszkańcy, którzy zgłoszą taką potrzebą a ich dochód nie przekracza 220% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie tj. 1 161,60 zł,(przykładowo 5 osobowa rodzina nie może mieć wyższego dochodu niż 5 808 zł) a samotna 1542,20 zł. Zainteresowani wypełniają oświadczenie o dochodzie pod odpowiedzialnością karną.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościelisku realizuje także zadania Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która nakłada na gminę działania mające zapewnić wsparcie dla rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, które polegają w szczególności na :

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie
- wzmacnianiu roli i funkcji w rodzinie
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo wychowawczych rodziny
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny
- pomocy w integracji rodziny
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie jest prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Działania te winny być prowadzone za zgodą i z aktywnym udziałem rodziny po uwzględnieniu zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

W przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy. Po przeprowadzeniu wywiadu dokonuje on analizy sytuacji rodziny, jeżeli z analizy wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej z wnioskiem o jego przydzielenie.

W ramach realizacji zadania określonego w w/w ustawie Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościelisku zatrudnia na podstawie umowy o pracę (zadaniowy czas pracy) jednego asystenta rodziny. Maksymalna liczba rodzin, z którymi może pracować asystent nie może przekroczyć 15. Asystent rodziny systematycznie uczestniczy w szkoleniach z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej zarówno w formie szkoleń organizowanych przez odpowiednie firmy szkolące jak również poprzez samokształcenie.

W 2021 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościelisku w ramach realizacji ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej objął pomocą asystenta rodziny 9 rodzin w tym 18 dzieci.

Zadaniem asystenta jest prowadzenie systematycznej, bezpośredniej pracy z rodziną mającą trudności w prawidłowym funkcjonowaniu. Wspieranie rodzin przez asystenta to planowane działania mające na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci.

Asystent wspiera rodzinę tylko przez pewien czas, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać życiowe trudności, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci.

Asystent rodziny jest nowym zawodem w systemie pomocy rodzinie, z którym wiąże się duże nadzieje. Warto jednak podkreślić, że asystent rodziny nie powinien pracować z rodziną sam, lecz ze specjalistami, którzy już od dawna funkcjonują w systemie: pracownikami socjalnymi, nauczycielami, pedagogami, kuratorami, policjantami, lekarzami, terapeutami, psychologami. Taki obowiązek nakłada na asystenta ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art. 15 ust. 1 pkt 18). Jeśli działania tych służb są skoordynowane to praca z rodziną jest najefektywniejsza. To, z jaką jednostką asystent będzie współpracował, zależy od specyfiki rodziny, znajdującej się pod jego pieczą, oraz od rodzaju występujących dysfunkcji. Taka współpraca jest bardzo ważna, gdyż asystent często nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać danego problemu.

Istotnym wsparciem asystenta rodziny w pracy a jednocześnie realizacją założeń ustawy o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej i programu wsparcia dziecka i rodziny dla Gminy Kościelisko było utworzenie Placówki Wsparcia Dziennego w Gminie Kościelisko dla dzieci i młodzieży.

Jednak mają miejsce sytuacje, gdy dziecko pozbawione zostaje opieki rodzicielskiej i wówczas należy zapewnić mu opiekę w rodzinnej formie pieczy zastępczej. Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku, o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015r. poz. 332), System Pieczy Zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. W myśl w/w ustawy, piecza zastępcza sprawowana jest w formie rodzinnej (rodzina zastępcza) i instytucjonalnej (placówki opiekuńczo-wychowawcze). Rodzinna piecza zastępcza jest formą zapewnienia opieki dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu i po uzyskaniu zgody rodziców zastępczych.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie:

1) rodzinnej;

2) instytucjonalnej.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodzina zastępcza:

a) spokrewniona,

b) niezawodowa,

c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna;

2) rodzinny dom dziecka.

Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

1) placówki opiekuńczo-wychowawczej;

2) regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej;

3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej.

Rodzinę zastępczą spokrewnioną tworzą osoby będące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka natomiast rodzinę zastępczą zawodową lub rodzinę zastępczą niezawodową tworzą osoby niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, za dziecko umieszczone w pieczy zastępczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi wydatki.

W pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej gmina ponosi 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, w drugim roku - 30% a w trzecim i następnych latach - 50%.

Do w/w wydatków zalicza się: wynagrodzenie dla rodzin zastępczych zawodowych, świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka.

W ramach realizacji zadania związanego ze wspieraniem rodziny Gmina Kościelisko poniosła koszty związane ze współfinansowaniem pobytu 8 dzieci w systemie pieczy zastępczej z tego:

- 1 osoba przebywające w placówce opiekuńczo – wychowawczej,
- 7 osób przebywających w rodzinach zastępczych (2- w rodzinie zawodowej, 3 - w rodzinie spokrewnionej, 2 – w rodzinach niezawodowych)

W ubiegłym roku wydatkowano na ten cel kwotę 68 312,81 zł.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościelisku prowadzi także obsługę organizacyjno-techniczną Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Kościelisko, który w 2021 roku odbył cztery posiedzenia w następujących dniach: 22.01.2021r., 21.04.2021r., 13.07.2021r., 07.10.2022r.

Na w/w spotkaniach omawiano sytuacje rodzin, w których założone są Niebieskie Karty, ustalano plan działania i podejmowano decyzje dot. rodzin uwikłanych w przemoc, omawiano sprawy bieżące oraz przyjmowano zgłoszenia dotyczące spraw związanych z przemocą w rodzinach na terenie gminy.

W 2021r. Zespół w ramach procedury „Niebieskie Karty” objął pomocą 14 rodzin o liczbie osób w rodzinie 48. W ramach prac Zespołu funkcjonowało 14 Grup Roboczych, które spotykały się w celu pomocy rodzinom.

W roku 2021r Zespół realizował działania edukacyjne skierowane do rodziców o tematyce dotyczącej przemocy w rodzinie, przede wszystkim omawiające prawidłowe metody wychowawcze oraz szeroko rozumiane „wychowanie bez przemocy” w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Dzianiszu i Szkole Podstawowej w Witowie.

W dniu 15.10.2021r. 9 członków Zespołu uczestniczyło w szkoleniu prowadzonym przez Centrum Kształcenia i Szkolenia z Krakowa pt; "Działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie jako skuteczna forma wsparcia dla rodzin doświadczających przemocy w związku z czynnikami ryzyka w tym uzależnieniem od alkoholu"

Ponadto w 2021r. w dniach 23 i 14.12.2021r. 7 członków Zespołu uczestniczyło w szkoleniu pt: "Działania profilaktyczne – opracowanie, organizacja i wdrażanie programów".

Przy Zespole działa Punkt Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie, gdzie pełnione są dyżury psychologa (wtorek od 8.00 do 10.00) i pracowników socjalnych (poniedziałek od 9.00 do 11.00 oraz czwartek od 16.00 do 18.00). W 2021r. z usług świadczonych w Punkcie skorzystało 18 osób.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościelisku w związku z pandemią oprócz codziennych obowiązków służbowych wykonywał dodatkowe działania. Tut. Ośrodek otrzymywał z Państwowego Powiatowego Inspektoratu Sanitarnego w Zakopanem listę osób przebywających na kwarantannie i izolacji domowej. Po otrzymaniu listy osób pracownicy socjalni kontaktowali się telefonicznie z tymi osobami i weryfikowali czy dana osoba wymaga pomocy żywnościowej i w razie potrzeby Ośrodek zapewniał pomoc. Ponadto pracownicy socjalni na polecenie Wójta Gminy Kościelisko przekazywali osobom przebywającym na kwarantannie i izolacji domowej telefonicznie i mailowo wytyczne Ministra Klimatu i Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie postępowania z odpadami wytwarzanymi w czasie występowania epidemii.

W 2021r. na terenie Gminy Kościelisko na kwarantannie i izolacji domowej przebywało 1477 osób.